

СВІТОВА ПОЛІТИКА І МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ

План

1. Міжнародна політика: сутність, цілі, функції.
2. Поняття та особливості міжнародних відносин.
3. Глобалізація. Політичні аспекти глобальних проблем сучасності.
4. Україна в системі міжнародних політичних відносин.

Основні поняття: глобалізм, глобальні проблеми, міжнародна політика, міжнародні відносини, політичний конфлікт, терор.

Методичні вказівки до самостійного вивчення теми:

1. Студенти повинні дати чітке визначення двох споріднених понять – «міжнародна політика» і «зовнішня політика», виділити принципи і цілі міжнародної політики. Під час характеристики суб'єктів міжнародної політики варто звернути увагу на діяльність ООН (цілі, структура, керівництво, функції організації). Далі слід визначити засоби й функції держав при реалізації завдань міжнародної політики. Студенти повинні обов'язково усвідомити, що за останні 30 років відбулася фундаментальна трансформація світового ладу, визначились нові центри тяжіння і впливу.

2. Для підготовки до другого питання, перш за все, необхідно визначити поняття «міжнародні відносини», з'ясувати чинники, які діють у системі міжнародних відносин. Студенти повинні розкрити різні погляди щодо суб'єктів міжнародних відносин, охарактеризувати кожного з них, показати їх нерівноцінність. Для розкриття питання слід проаналізувати роль держав і недержавних організацій у міжнародних відносинах, роль громадської думки у прийнятті рішень політиками. Необхідно також надати класифікацію міжнародних відносин (за суб'єктами та сферами суспільного життя), виділити їх головні риси та рівні здійснення, визначити основні тенденції розвитку сучасних міжнародних відносин.

3. Під час вивчення третього питання студенти повинні розібратися у ключових поняттях, дати чіткі визначення таких термінів, як «глобалізм», «глобалізація», «глобальні проблеми». Важливо зрозуміти, що найпоширенішою помилкою є зведення сутності глобалізації до глобальних проблем. Пояснення цієї помилки полягає у тому, що усвідомлення глобальних проблем почалося ще в 60-х рр. XX ст., а усвідомлення сутності глобалізації – в 90-х рр. XX ст. Необхідно визначити головні ознаки глобальних проблем, дати класифікацію й охарактеризувати види глобальних проблем сучасності. Також студентам слід з'ясувати позитивні й негативні аспекти сучасної глобалізації. Студенти повинні пояснити, як пов'язані сучасні світові (особливо фінансові) кризи з таким явищем, як глобалізація.

4. Четверте питання теми вимагає від студентів чіткого усвідомлення, що місце України в системі міжнародних відносин визначається її геополітичним положенням, економічним потенціалом і зовнішньою політикою. Необхідно розглянути історію становлення зовнішньої політики України, порівняти її зміст у I половині 90-х рр., на початку XXI ст. та сьогодні. Студенти повинні з'ясувати, як внутрішня політика впливає на міжнародне становище держави, які чинники (політичні, економічні, соціальні) є визначальними у цьому. Слід розкрити основні напрямки зовнішньої політики України, визначити ступінь впливу геополітичного положення України на її зовнішньополітичну стратегію. Студентам необхідно визначити та проаналізувати різні варіанти зовнішньополітичних пріоритетів України: орієнтація на інтегрування до європейського простору та НАТО; орієнтація на інтеграцію з Росією та СНД; балансування між Росією і Заходом; обрання самобутнього шляху розвитку тощо. Визначення переваг і недоліків кожного з цих варіантів дасть змогу студентам визначити найбільш ефективний і прийнятний для України шлях.

Питання для самоконтролю:

1. На яких принципах здійснюється сучасна міжнародна політика?
2. Назвіть суб'єкти міжнародних відносин.
3. Які глобальні зміни відбулися в світі наприкінці XX ст.?
4. Назвіть основні глобальні проблеми людства на сучасному етапі.

5. Назвіть позитивні і негативні сторони глобалізації.
6. На які принципи спирається зовнішня політика Української держави?
7. Назвіть основні напрями і пріоритети зовнішньої політики України.